

25/09/2019

Ι.Ν Αγ. Κωνσταντίνου: Το «διαμάντι» της Ορθοδοξίας στην Αφρική

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Αλεξανδρείας](#)

Ένα από τα σημαντικότερα Χριστιανικά μνημεία της Αφρικής, ο Κοινοτικός Ναός των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, άνοιξε τις πύλες του, μετά την εκ βάθρων αποκατάστασή του που έγινε από την Ελληνική Κοινότητα Καΐρου και την Μεγάλη Ευεργέτιδα της Ε.Κ.Κ κ. Αικατερίνη Σοφianού - Μπελεφάντη.

Τα θυρανοίξια θα γίνουν στις 27 και 28 Σεπτεμβρίου 2019, παρουσία υψηλών προσκεκλημένων. Στο δε περιθώριό τους θα γίνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως συναυλία της Ευανθίας Ρεμπούτσικα.

Το πρόγραμμα

Παρασκευή 27 Σεπτεμβρίου

17.30 - 19.00 Εσπερινός στο ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης

19.00 - 20.00 Κέρασμα από την Ελληνική Κοινότητα στο προαύλιο του ναού

20.00 - 22.00 Συναυλία της κ. Ευανθίας Ρεμπούτσικα στον αυλόγυρο του ναού

και

Σάββατο, 28 Σεπτεμβρίου 2019

08.00 - 11.00 Πατριαρχικό και Αρχιεπισκοπικό Συλλείτουργο

11.00 - 12.30 Τελετή θυρανοξίων Ιερού Ναού Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης.

Οι συντελεστές της αποκατάστασης

Οι εργασίες αποκατάστασης, δεδομένης της ευρείας φθοράς τόσο στα θεμέλια, όσο και στα δομικά στοιχεία, έγιναν σε χρόνο ρεκόρ. Σχεδόν ένα χρόνο διήρκεσαν και δεν θα μπορούσαν να ολοκληρωθούν εάν όχι μόνο οι χρηματοδότες του αλλά και όλοι οι συντελεστές, δεν είχαν μεράκι για να παραδώσουν στην ιστορία και στις μελλοντικές γενιές των Ελλήνων ένα σπουδαίο μνημείο.

Είναι αυτή η «στόφα» των Αιγυπτιωτών που αν και έχουν απομείνει λίγοι στην Αφρική έχουν τις ίδιες αρχές με τους ιδρυτές της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου. Αυτές διαφυλάττουν σαν κόρη οφθαλμού, εδώ και δεκαετίες.

Τις εργασίες παρακολουθούσε σε προσωπικό επίπεδο και έδινε τις κατευθύνσεις του, ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής κ. Θεόδωρος, ο οποίος ενημερωνόταν από τον Μητροπολίτη Μέμφιδος και Πατριαρχικό Επίτροπο Καΐρου κ. Νικόδημο.

Η Μεγάλη Ευργέτιδα της Ε.Κ.Κ κ. Αικατερίνη Σοφianού Μπελεφάντη είχε καθημερινή επικοινωνία τόσο με τον πρόεδρο της Ε.Κ.Κ κ. Χρήστο Καβαλή όσο και την Προϊστάμενη της Εφορείας Ναών κ. Χρυσάνθη Σκουφαρίδου, οι οποίοι ήταν οι ακοίμητοι φύλακες της πορείας των εργασιών.

Το σχεδιασμό και την επίβλεψη της αποκατάστασης του ναού, είχε ο πολιτικός μηχανικός κ. Μιχάλης Μπίσκος. Ενώ καθοριστική ήταν και η συμβολή του μηχανικού της Ε.Κ.Κ κ. Μίνα Μέτχαντ.

Τη συμβολική ημέρα της ενθρόνισής του, ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας επισκέφθηκε τον Ι.Ν Αγ.Κωνσταντίνου και Ελένης.

Λίγες ώρες πριν ανοίξει τις πύλες του για πρώτη φορά για τους πιστούς ο Κοινοτικός Ναός, ας κάνουμε μια περιήγηση στα έργα που υλοποιήθηκαν. Για πρώτη φορά θα έχετε την ευκαιρία να δείτε εικόνες από το εσωτερικό του.

Ο ναός έχει «αναγεννηθεί» τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό του. Μπαίνοντας στην κεντρική είσοδο ο επισκέπτης θα δει ότι ο περιβάλλοντας χώρος έχει αναμορφωθεί. Έγιναν επισκευές στο περιμετρικό περίβλημα, στις κολώνες, στο κωδωνοστάσιο και τους εξωτερικούς τοίχους του ευρύτερου οικοπέδου.

Το έδαφος έχει επενδυθεί με καινούργιες πλάκες και ο τοίχος της περίφραξης έχει βαφτεί. Αποκατάσταση έχει γίνει και στο εξωτερικό του ναού. Καθαιρέθηκε ο περιμετρικός δακτύλιος που έχει διαβρωθεί, και όλος ο ναός βάφτηκε στο χρώμα της χώρας και όχι γκρι όπως ήταν στην πρωθύστερη μορφή του.

Οι βαριές ξύλινες πόρτες επισκευάστηκαν και συντηρήθηκαν και αυτές αναδεικνύοντας τον μοναδική τεχνική της κατασκευής τους.

Η κ. Χρυσάνθη Σκουφαρίδου, Γενική Γραμματέας της Ε.Κ.Κ και προϊσταμένη της εφορίας ναών σε συνέντευξή της στο «Νέο Φως», την εφημερίδα της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου, είχε αναφερθεί μεταξύ άλλων και στις υπόγειες εργασίες που έγιναν στο ναό και αφορούσαν στη δημιουργία ενός αγωγού που διοχετεύει τα ύδατα από το Νείλο (όταν ανεβαίνει ο υδροφόρος ορίζοντας) προκειμένου να αντιμετωπιστεί το οξύ πρόβλημα υγρασίας του ναού.

Άλλωστε όταν ανεβαίνει ο υδροφόρος ορίζοντας, τα υπόγεια ύδατα διοχετεύονται πλέον στο υπόγειο αντλιοστάσιο του αγωγού αφυδάτωσης και δεν ανεβαίνουν στο κτήριο.

Κατά το πρώτο στάδιο των εργασιών έγιναν υπόγειες εργασίες, που αφορούσαν στη δημιουργία ενός σύγχρονου αποστραγκιστικού δικτύου, που διοχετεύει τα ύδατα από το Νείλο προκειμένου να αντιμετωπιστεί το οξύ πρόβλημα υγρασίας του ναού και μονώθηκαν.

Όμως ολική και μάλιστα εκ βάθρων ήταν η ανακαίνιση και στο εσωτερικό του ναού.

Επισκευάστηκαν όλα τα αποσπασμένα επιχρίσματα, οι ρωγμές που υπάρχουν στην κόγχη του ιερού, θα επισκευαστούν τα ξύλινα και μεταλλικά κουφώματα, τα μάρμαρα και η νότια κύρια είσοδος.

Αντικαταστάθηκαν τα φύλα αμιάντου της σκεπής, επισκευάστηκαν οι εξωτερικοί δοκοί και τα αποσαθρωμένα αρχιτεκτονικά στοιχεία περιμετρικά του ναού, του κωδωνοστασίου, του μεταλλικού κιγκλιδώματος.

Κατά την αποκατάστασή του αναδείχθηκε και ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα. Η συνεχώς αναδυόμενη υγρασία είχε διαβρώσει και τις κολώνες. Ο πολιτικός μηχανικός κ. Μπίσκος έκανε αγώνα δρόμου για την υποστήριξή τους.

Αποκατέστησε τις κολώνες στην αρχική τους μορφή. Ενώ παράλληλα έξω από το ναό είχε δημιουργήσει ένα εργαστήριο - εκμαγείο για την αναπαραγωγή των διακοσμητικών στοιχείων του ναού.

Με μεράκι και πολύ προσοχή έγινε η λεπτεπίλεπτη εργασία της συντήρησης των εικόνων και των τοιχογραφιών. Συντηρητές πάνω στα ικριώματα με τα πινέλα τους αποκατέστησαν τα εντυπωσιακά χρώματα των τοιχογραφιών.

Μία από τις φορητές εικόνων των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης αναπαρήγαγε και η κ. Αικατερίνη Σοφιανού Μπελεφάντη η οποία θα δοθεί ως δώρο στους υψηλούς προσκεκλημένους.

Επίσης συντηρήθηκαν και επισκευάσθηκαν τα ξύλινα στασίδια, ο θρόνος του Αρχιερέα και οι θέσεις των επισήμων του Πρέσβη της Ελλάδος, του Πρέσβη της Κύπρου, του Γενικού Προξένου του Προέδρου της Ε.Κ.Κ.

Η ιστορία του «υφαίνεται» με την ίδρυση της Ε.Κ.Κ

Η σύγχρονη αποκατάσταση του ναού έγινε με δαπάνες της μεγάλης ευεργέτιδας της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου κ. Αικατερίνης Σοφιανού Μπελεφάντη και της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου.

Η ιστορία

Η ιστορία του ναού συνυφαίνεται με την ίδρυση της Ε.Κ.Κ, με το καθεστώς της σημερινής μορφή.

Η ιστορία του ναού των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης είναι άμεσα συνυφασμένη με την ιστορία της Ε.Κ.Κ. Η κ. Βίλλυ Πολίτη - Ζούε (Μέλος της Διαχειριστικής Επιτροπής και Επόπτης Γραφείων της Ε.Κ.Κ) στο βιβλίο της «Ιερός Κοινοτικός Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης», καταγράφει την ιστορία του εμβληματικού ναού.

Κτήτορας του ναού είναι ο Νέστορας Τσανακλής (ο δεύτερος πρόεδρος της Ε.Κ.Κ), ο οποίος προσέφερε για την ανέγερσή του 30.000 λίρες Αιγύπτου.

Το Δεκέμβριο του 1906 οι αδελφοί Κυριαζή (Ευστάθιος Επαμεινώνδας και Γεώργιος), πουλούν στην Ελληνική Κοινότητα Καΐρου ένα οικόπεδό τους που βρίσκεται στο Μπουλάκο, προκειμένου να ανεγερθεί εκεί ο κοινοτικός ναός. Το οικόπεδο έχει έκταση 4.439.749 τ.μ και επωλήθη έναντι 1.331.923,80 Γ.Δ (Γρόσια Διατιμήσεως).

Ο μακαριστός μητροπολίτης Λεοντοπολεως Τίτος, στο βιβλίο του για την ιστορία του ναού, αναφέρει αυτός ότι εκτείνεται συνολικά σε 1.000τ.μ.

Αρχιτέκτονες του ναού είναι ο Δημήτριος Φαβρίκιος Πασάς και οι Αχιλλεύς και Πάτροκλος Καμπανάκης, ενώ εργολήπτης ο Ανδρέας Σάββας.

Αρχικά τον φώτιζαν 400 λάμπες

Το ύψος του ναού είναι 35 μέτρα και ο θόλος με το σταυρό 28 μέτρα. Δέος προκαλεί στους πιστούς ο θόλος καθώς έχει διάμετρο 15 μέτρα.

Σύμφωνα με το βιβλίο του Λεοντοπόλεως Τίτου, αρχικά ο ναός είναι τέσσερα αλεξικέραυνα, και φωτιζόταν με 350 - 400 ηλεκτρικούς λαμπτήρες!

Ο ρυθμός του είναι ελληνοβυζαντινός και αποπνέει το σύγχρονο, για τις αρχές του 20ου αιώνα, νεοελληνικό χαρακτήρα. Ο θεμέλιος λίθος του ναού μπαίνει τον Ιανουάριο του 1907. Επτά χρόνια μετά, το 1914, τελούνται με κάθε επισημότητα τα εγκαίνια του εντυπωσιακού ναού των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης. Παρόν ήταν ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Φώτιος, πολλοί πρόεδροι Ελληνικών Κοινοτήτων

της Αιγύπτου, διπλωμάτες και πάροικοι.

Μετά τα εγκαίνια, όπως αναφέρει η κ. Βίλλυ Πολίτη Ζούε στο βιβλίο της, μοιράσθηκε στους παρεβρισκομένους ένα αναμνηστικό δίπλωμα το οποίο φέρει την εικόνα των Αγίων και Ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης και ένα σχέδιο του ναού.

Μετά τα εγκαίνια η Κοινοτική Επιτροπή ασχολήθηκε και με την ολοκλήρωση της διακόσμησης του ναού. Τον Ιούλιο του 1914, ανέθεσε στον Περικλή Τσιριγώτη, το σχέδιο της διακόσμησής του και τις εικόνες που έπρεπε να φιλοτεχνηθούν.

Το 1915 προσελήφθη ο ζωγράφος Κοτζαμπάνογλου για να φιλοτεχνήσει πέντε εικόνες του τέμπλου. Σχεδόν ένα χρόνο μετά, η οικογένεια Κότσικα χρηματοδότησε κάποια έργα που φιλοτέχνησε ο Τσιριγώτης. Το 1949 ολοκληρώθηκε η εσωτερική διακόσμηση του ναού από το ζωγράφο Γ. Πάντζο.

Το 1957 ο ζωγράφος Δημήτρης Βασιλείου φιλοτέχνησε την προσωπογραφία του Προφήτη Ηλία, το 1959 την τοιχογραφία του Μυστικού Δείπνου και το 1962 τις εικόνες του Αγίου Νέστορος και της Καθόδου εις Άδην. Ζωγράφισε επίσης με επίχρυσα αστέρια το θόλο του ναού.